

של רבנים של הגוש, הוא מציע לערוך פעם עימות בינם לבין אנשי "שלום עכשיו" שיצאו מאותו שבת-צופים. אני אומרת לדנקו, שאני לא מופתעת שיש בגיו בוגרי השבת שלום בצופים אנשי גוש-אמונים. אני מספרת לו שהיו אצלנו המון חרותניקים, מוכירה לו את המד"ר של, הרצי הלוי, שנהרג במלחמת ששת-הימים. הרצי, שאחיו שלמה הלוי הוא היום חבר מועצת עיריית ירושלים, ושהדוד שלו היה הרב צביהודה קוק, לימד אותי את השיר "שתי גדות ליר דו", והיה לוקח אותנו כל שבת לאבו-טור, כדי שנעניף מבט על העיר העתיקה. הרצי הלוי חלם על הכותל המערבי, אחר-כך הוא מת למען הכותל המערבי.

דנקו, בן ה-37, אומר שהוא דווקא

הכובע לפני אמנון דנקו, שהעז ושם את המילים על השולחן. אותם שמענו טיפול רפואי בפצועי הרימון אינם אחיי, ואמא שלי לא ילדה אותי ואותם מאותו הרחם. ויותר מזה, בני עדות-המיוזר מדברים על הטראומה שעברה עליהם כשהביאו אותם וזקקו נכון, עברה עליהם טראומה וזקקו אותם בדי-די-טי, וזקו אותם למעברות. אבל מה עם הטראומה שעברה על יחי דות אירופה? אותה יהדות שאיבדה את קרובה במחנות-הריכוז, ואחרי שהצליח חה להינצל, היטלטלה עד לכאן בשמי-נות-לא-ספונות, בתנאי מחנק וצחנה, וכשהגיעה לכאן במיקרה הטוב הבריוח אותם בתת-תנאים את הגבול, ובמיקרה הרע זקו אותם למחנות-ריכוז בקפרי-סין?

מה עם הטראומה של מי שאיבדו

אמנון דנקו שם את הדברים על השולחן. כל מי שמנסה לטאטא את הדברים מתחת לשולחן — חוטא לאמת.

אתה בא מרקע דתי.

כן, אלא שאני עצמי לא הייתי דתי, וגם לא מישפחתי הקרובה. סבי היה דתי מאוד. ההחלטה לשלוח אותי לבית-הספר מעלה, שהוא בית-ספר דתי, נבעה מהעובד דה שהייתי ילד מאוד מפוור. עד היום אני אדם מאוד מפוור.

התחלתי לקרוא עוד לפני שהלכתי לבית-הספר. הייתי מחליף ספרים אצל כל הנוער. זוכרת? הייתי הולך עם הספר מכל הנוער וממשיך לקרוא. גם כשהגעתי להצטלבות הכי אימתנית של אותם ימים בירושלים — הצטלבות ביהודה — קינג ג'ורג' כל יום ב-4 ורבע אחרי-הצהריים היה ניצב בהצטלבות החבר רודי ברוני שטיין, ובזכותו אני כאן היום.

לרודי ברונישטיין, שהיה חבר של אבא שלי, היתה מעדניה, קוויק לנצ' — מוסד ברליני שהגיע לירושלים בטעות. הוא היה מוכר בירה ומיני נקניקים, וקוויק לנצ' נמצא בדיוק בהצטלבות. החבר רודי ברונישטיין היה מחכה שאגיע להצטלבות, ואז היה רק ומעביר אותי כביש.

וכך, כדי שלא לסכן את חיי, הוחלט לשלוח אותי לבית-הספר הדתי מעלה, מכיוון שבמית הוריי, ששכן מול הכנסת הישנה, ועד למעלה, ששכן בסמיטה שבה התי פעם השק"ם, לא צריך היה לעבור כביש.

אתה הרגשת כיך לא-דתי בבית-דתי?

זה היה חלק מהעניין והמתח בילדותי. את יודעת מה זה היה לנסוע לים בשבת? תות? היו הרבה מורים בבית-הספר, שגרו בשכונה הדתית, ביציאה מחוץ לעיר. אהר נו היינו בטוחים שהם ייראו אותנו נוסע עם בשבת, כך שאת היציאה מהעיר עשוינו — אחותי ואני — שרועים על קרקעית המכונית.

בבית-הספר התיכון מעלה היו לנו שלוש מנהלים: ד"ר ברומברג, ד"ר רפנקטל וגרינשן. יום אחד אני רואה את שלושתם הולכים מולי ברחוב, ואני — כהרגלי מן חוץ לכותלי בית-הספר — הולך בלי כיפה. גורא נבהלתי, ונכנסתי לחנות הראשונה. פיתאום אני מרגיש שכולם מסתכלים עליי במבט מוזר. מסתבר, שמצאתי את עצמי, ילד בן 17, במרכז של סלון למחויכים וחזיות.

כמשך השנים שבהן למדת במוסד דתי, היית בשבת-צופים דתי, היית מוקף בחברים ובאוויר דתי. לא הושפעת?

היתה תקופה שהייתי דתי, זה היה בחמישית-שישית. אחר כך התחילו הוויכוחים ואז פשוט היו באות הילדות האיומות ומלשינות להורים שלהן. שאמנון דנקו אמר שאין הוכחה שיש אלהים, שאין הוכחה שהיה מעמד הר-סיני. ההורים היו באים למנהל, והאבא המיסכן שלי היה צריך לשאול מיגבעת מהשותף שלו, כדי לבוא ולשמע כי אין מקום לבנו במיסגרת בית-הספר, מכיוון שהוא מפיץ תעמולה עויינת.

ואז הכנסנו לפעולה את הנשק האטומי: סבא שלי, שהיה יהודי דתי מאוד, ותורם גדול מאוד לשיבות ובתי-כנסת. הוא בא לבית-הספר ועשה סקנדאל. המנהלים נכניו סו מתחת לשולחן והשאירו אותי בבית-הספר.

אחרי הצבא למדתי מישפטים באוני-ברסיטה.

עבדת כמישפטן?

לא. אף פעם. התחלתי עם מירי בשנה השלישית, והייתי צריך להוכיח שאני יכול להביא כמה גרושים. חיפשתי עבודה, ומצאתי עבודה נהדרת: לעשות סיכום של העיתונות היומית לשני הממשלה. הייתי קם כל בוקר ב-4, עושה סיכום של העיתונות, דואג להדפסה, וכדי להריי וויח עוד כמה לירות, הייתי מפיץ את הסיכומים במשרדי השרים. וכך הייתי יוצא ונכנס בלישכותיהם של השרים, עד שאמר לי: "תראה, יש פה איזה חצי משרה של עורך לדובר משרד-החינוך". אחרי חודש הדובר התעופף לו, ובגיל 25 הוצע לי להיות בינתיים דובר משרד-החינוך. הבינתיים הזה התמשך על פני שלוש וחצי שנים, שבהן עבדתי כדובר משרד-החינוך, שבראשו עמד יגאל אלון.

אתה לא נמנית עם מעריי ציו.

אומרים שכשמצאים ליד איש מפורסם, רואים רק את הדברים השליליים. אני לא מקבל את זה. כיום אני קצת נמצא ליד אנשים מפורסמים גדולים. דווקא מפני שאני יותר קרוב אליהם. אני יותר מעריך

אותם. למשל יוסי שריד, שאני מכיר אותו מקרוב. דווקא מפני שאני מכיר אותו מקרוב, אני יותר מעריך אותו. הוא אדם טוב, רציני. יש לי רק דברים טובים להגיד עליו.

עם יגאל אלון זה היה אחרת. ראיתי אצלו דברים של עלבנות, און כרוייה לחנופה, מישחק מתמיד, ולא היתה בינינו כימיה. השנים שעבדתי במחיצתו היו שנים די מבוזבות.

מה שקרה בלישכה שלו היה דבר איום. כתבתי בזמנו קטע, שנקרא זיכרונותיו של עוזר מיניסטר-אלי, שבו תיארתי את מה שהלך שם. בלישכה היו יחסים של מריבה, אולי מפני שהוא היה אישיות שמאוד רצו לאהוב. אז התחרו על האהבה שלו. ומכאן פרצו מתחים, אינטריגות וחתירות הדדיות. ממש סבלתי כשהייתי בלישכה של אלון.

איך התגלגלת למיקצוע ה-עיתונות?

תאמיני או לא, אבל אני די חדש במיקצוע. הגעתי לעיתונות בגיל 30.

והי נדמה, כאילו אתה ש-קוע בתוך המיקצוע הזה המון שנים.

רציתי להיות עיתונאי מגיל 5, והגעתי לזה מאוחר, בתוקף היותי הדיוס. אחרי יגאל אלון הלכתי לעבוד אצל הר חותן שלי, בחברה להובלות עפר. רציתי לראות מה זה ביזנס. זה היה כיף גדול מבחינה כספית, אבל אסון מבחינת עניין. הייתי נוסע ב-4 בבוקר לסיני, לפקח על העבודות, חוזר למישרד, עושה קצת חשי-בונית שלא הבנתי בהם כלום. אחרי שנה החלטתי: מספיק, אני רוצה לעשות משהו אחר.

נשאיתי מחוסר-עבודה במשך חצי שנה, ואז, כשאלמוגי נכנס לסוכנות, הציעו לי להיות דובר שלו.

אני חייב לומר לך, שאם יש מאפיה בעולם — זו הסוכנות היהודית. זה דבר מדהים, זו היתה פשוט קרוסלה של אינ-טריגות, זה היה דבר שלא יאמן — לא עשו שם שום דבר חוץ מאינטריגות. ישבתי בישיבת הנהלת הסוכנות ונדמהתי:

דנקו במיטבח ביתו, הייתה תקופה שהייתי דתי.

זוכר יסודות מפא"יניקים מחצופים, מפא"יניקים ומפד"ל. שנינו, הוא ואני, באנו מאותה הסביבה, מאותו שבת של צופים. כמה שנים הבדל בגיל, אותו המיקצוע. הוא אשכנזי, אני ספרדיה, ושנינו חושבים אותו הדבר.

מזה חודשים ארוכים אני אומרת, בישיבות-המערכת, חוזרת ואומרת, שה מפנינים בהפגנות של הליכוד הם לא האחים שלי, שאינני מרגישה אליהם כל קירבה, לא נפשית ולא פיזית. אני מסיי-רת בשכונות שנבנו ליוצאי מעברת לוד, רואה איך הם הורסים את טלפוני-המנים החודשים שבנו להם, ויודעת שהם לא רוצים להשתנות. הם הפכו את הבעיה שלהם לאידאולוגיה. הם לא רוצים להתערות בתרבות המערבית, ו-אנחנו הרי חיים פה בתרבות מערבית, ואנחנו הרי משתדלים להרחיק מאיתנו את הלבנט. וקשה לי להתפלל מריח הניורה בפנים הערביים, ומתעלולת הביוב הפתוחות, כשם שקשה לי להת-להב מתת-תרבות הזיזר שאני מלנה בניירות-הפיתוח ובכמה משכונות-העוני בתל-אביב. ויטלחו לי תושבי כפר-שלם — אני לא הייתי חיה עם עוד עשרה אנשים בחדר עלוב, רק כדי להוציא כמה מיליונים מהעיריה, ואני לא הייתי מש-תינה בחצר ומתקלחת בעזרת קומקום רק כדי לפוק את העיריה או את מישרד-הטיכון, וחדר שהכי כואב לי, באמת הכי כואב לי, זה שאני הדור השני והשלישי, שנולדו כאן במדינת-ישראל, אינם לומדים מהשגיאות של הוריהם, ולא מנסים להתערות בחברה מודרנית ומפותחת יותר. הוריהם ילדו עשרה ילדים בתת-תנאים, והם מתחת-נים בגיל 18 ומייד עושים ילדים בשר-שרת, עוד לפני שיש להם מקום משלהם להתניח בו. הם גרים בחול אצל ההו-רים, ולא לומדים לקח, לא לומדים, לא, אני לא מרגישה שאני אחותו של בניתי אהרונ, שנעצר באשמת אלימות בהפגנת "שלום עכשיו", למרות שגם הוא בוגר בית-ספר "מעלה". ואני לא מרגישה שאני אחותם הקטנה של הצועקים "אריק מלך ישראל", ובגין בגין". אין לי ולחם דבר משותף, ואני מורידה את

את הוריהם וילדיהם ואחיהם ואחיו-תיהם בשואה, הטראומה הזו לא נח-שבת?

וכשאני שואלת את בני עדות-המיוזר מה עם אותם עולים חדשים אשכנזים שהושמו כאן במעברות, למה הם יאנו משם והסתדרו בחיים, למה הם לא נשארו בתוך הסחי והצחנה ותת-התני-אים, בתשובה שאני מקבלת כי הם קיבלו פיצויים מגרמניה. ואני שואלת שוב, האם היית מוכן לקבל את הפי-צויים האלה מגרמניה?

אני באמת מאמינה שבני עדות-המיד-רח אינם מבינים את הטראומה של השואה, מכיוון שאני שומעת אותם אומ-רים שהיטלר היה צריך לגמור את הע-בודה, ורואה אותם כותבים "אשכנזאים"

מצאתי אצל יגאל אלון עליבות, און כרוייה לחנוכה, מישחק מתמיד. לא הייתה בינינו כימיה

על הקירות. אלה אינם האחים שלי, ואם יש בהם אשכנזים שצועקים "בגין בגין ו,אריק מלך ישראל" גם הם לא האחים שלי, כשם ש"הרב" כהנא ואני שיו אינם האחים שלי, ולבטח לא אותם אמריקאים מטורפים שלו, ולבטח לא אותם מטורפים אשכנזים המתנחלים במנוח ואומרים שיחסלו ערבים הנמצאים בדרך זו מזה דורי-דורות, ובוודאי שלא בארץ לווינגר ואלקיים העני — גם הם לא האחים שלי, באותה המידה שבני עדות-המיוזר, המוכיחים לי את ההמור-נים המפגניים בפרט של חומייני אינם האחים שלי.

במילחמת יום-הכיפורים לקיתי בהלם-קרב ואיבדתי את הזיכרון ליומיים

האנשים האלה, שהיו ממונים על גורל העם היהודי, ישבו בישיבות ודיברו על נסיעותיהם לחו"ל. איפה קונים תחתונים כבול, איפה גרים בריו, איפה קונים צעצור עים לנכדים.

רשמתי לי את הדברים, הלכתי לשימ-עון שיפר, שהיה אז כתב לענייני סוכנות, והעברתי לו את הפרוטוקולים.

לא הייתי אומרת שזהו תפי-קידו הטיכעני של דובר?

לא, אבל אמרתי לעצמי: החברה האלה צריכים לאכול אותה.

איך, בכל זאת, הגעת לעי-תונות?

ישבתי בבית חודש ימים מחוסר-עבודה. באותה תקופה גרנו ברעננה, בבית בלי טלפון. לילה אחד אני שומע דפיקות בדלת, בא חבר שלי, אגא שוורץ, שעבד איתי בסוכנות.

הוא עומד בפתח, כולו נוטף גשם, ושואל אותי: "אתה רוצה לעבוד בעיתון הארץ?" אמרתי לו מות-זמרת? אז הוא אומר לי: "תצלצלי לגדעון סאמט. אמנון ברזילי צריך לעזוב את עבודתו ככתב לענייני הסת-רות, ומתחיל לעבוד ככתב לענייני מפי-לגות, והם מחפשים מחליף".

התקשרתי לגדעון סאמט. קבענו פגישה, באתי לפגישה, וקרה דבר מעניין. סאמט אמר לי: "שמע, יש בעיה. אתה צריך להיות חבר באגודת העיתונאים. לך לאגור דה ותסדר להיות חבר".

בקיצור, הלכתי למאיר בן-גור, אמרתי לו שאני רוצה להיות חבר באגודת-העי-תונאים. אמר לי: "אי-אפשר, אתה צריך לעבוד בעיתון כדי להיות חבר באגודה". אמרתי לו: אבל כרי לעבוד בעיתון אני צריך להיות חבר באגודה, אז איך אני אהיה חבר באגודה אם אני לא עובד